

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด An Administrative Model for Student Care and Support Systems in Provincial Kindergarten Schools

วีรพล ธิกะ^{1*} กฤษดา ผ่องพิทยา² และ จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์³

Weerapol. Tiga^{1*} Kisda Pongpittaya² and Chulapunporn Thanaphaet³

(วันที่รับบทความ: 29 มกราคม 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 6 พฤษภาคม 2569, วันที่ตอบรับ: 18 พฤษภาคม 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสร้างรูปแบบโดยการยกร่างและตรวจสอบร่างรูปแบบด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และระยะที่ 2 การประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่มและแบบประเมินรูปแบบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 2 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC = 0.60–1.00) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินการรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบ 2. การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ยืนยันได้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความถูกต้อง ($\chi^2 = 205.51$) ความเหมาะสม ($\chi^2 = 205.15$) ความเป็นไปได้ ($\chi^2 = 217.16$) และความเป็นประโยชน์ ($\chi^2 = 214.15$) ต่อโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร;ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน;โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

ABSTRACT

This research aimed to develop and evaluate a management model for student support systems in provincial kindergarten schools. A Mixed Methods Research design was utilized, organized into two phases. Phase 1 involved the development of the model through systematic drafting and verification via Focus Group discussion conducted with nine purposively selected experts. Phase 2 comprised a comprehensive evaluation of the

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹Doctor of Philosophy in Educational Administration, Phetchabun Rajabhat University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

²Assistant Professor of Graduate School, Phetchabun Rajabhat University

³อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

³Lecturer of Graduate School, Phetchabun Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: vv2515@gmail.com โทร. 0998639185

developed model by 23 specialists, selected through Purposive Sampling. The research instruments consisted of focus group recording forms and a two-level rating scale evaluation form, all of which were subjected to content validity verification by five experts, yielding an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60 to 1.00. Data were analyzed using frequency counts, percentages, Content Analysis, and Chi-Square Test. The research findings revealed that: 1. The management model for student support systems in provincial kindergarten schools comprised four components: 1) principles of the model, 2) objectives of the model, 3) implementation processes of the model, and 4) conditions for successful implementation of the model. 2. The evaluation of the management model for student support systems in provincial kindergarten schools confirmed statistical significance at the .01 level in terms of accuracy ($\chi^2 = 205.51$), appropriateness ($\chi^2 = 205.15$), feasibility ($\chi^2 = 217.16$), and usefulness ($\chi^2 = 214.15$) for provincial kindergarten schools.

Keywords: Management Model; Student Support System; Provincial Kindergarten Schools

บทนำ

การพัฒนาทุนมนุษย์เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 โดยเน้นการส่งเสริมให้เด็กไทยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและเท่าเทียม สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน "เรียนดี มีความสุข" ภายใต้แนวคิดการศึกษาเพื่อความ เป็นเลิศและความมั่นคงของชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2568) กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลอย่างรอบด้านและเปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม แต่ อย่างไรก็ตามสภาพสังคมไทยปัจจุบันยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและ เยาวชน โดยเฉพาะปัญหาความยากจน การที่ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างครอบครัว นอกจากนี้เด็กนอกระบบการศึกษาร้อยละ 46.70 มีสาเหตุจากความยากจน ขณะที่ร้อยละ 16.14 เกิดจากปัญหาครอบครัว สะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนของปัญหาที่ต้องการการแก้ไขอย่างเป็น ระบบและครอบคลุมทุกมิติ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2567)

โรงเรียนทุกแห่งมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่การดำเนินงานยังขาด ประสิทธิภาพและไม่สามารถเข้าถึงนักเรียนได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มี ลักษณะเฉพาะและบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป เนื่องจากรับผิดชอบการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับ อนุบาลจนถึงประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานพัฒนาการในทุกด้าน นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้บริหารและครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานอย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้การ ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ (ณัฏฐกร มณีพุทธรวิสกุล และคณะ, 2566) รวมถึงปัญหาการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลที่ขาดความชัดเจน การคัดกรองนักเรียนที่ไม่เป็นปัจจุบันและไม่ต่อเนื่อง การออกเยี่ยม บ้านที่ไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่อาศัยอยู่กับผู้สูงอายุขณะที่บิดามารดาทำงานต่างถิ่น ซึ่งกลุ่มนี้มี แนวโน้มขาดความอบอุ่นและต้องการการดูแลเป็นพิเศษ (วารารณ ทองศิริ และคณะ, 2566)

จากปัญหาและความท้าทายดังกล่าว การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยประยุกต์ใช้แนวคิด 5G Management ซึ่งประกอบด้วย การกำกับดูแล (Governance) แนวทางการดำเนินงาน (Guideline) การทำงานเป็นทีม (Group Collaboration) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Growth in Digital Technology Application) และการประเมินผลตามเป้าหมาย (Goal-Oriented Evaluation) เพื่อครอบคลุมทั้ง 8 องค์ประกอบหลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ การติดตามและประเมินผล การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบสำหรับสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญ
2. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญ
3. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่สร้างขึ้นมีความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญ
4. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่สร้างขึ้นมีความเป็นประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จำนวน 374 คน ด้วยแบบสอบถามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ($IOC = 0.60 - 1.00$) และมีค่าความเชื่อมั่น ($\alpha = 0.97$) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI modified) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของการจำเป็นในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.189 โดยเรียงลำดับค่าดัชนีลำดับความสำคัญการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($PNI_{modified} = 0.225$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($PNI_{modified} = 0.215$) ด้านการ

ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (PNI_{modified} = 0.209) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (PNI_{modified} = 0.207) ด้านการส่งต่อ (PNI_{modified} = 0.203) ด้านระบบติดตามและประเมินผล (PNI_{modified} = 0.198) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (PNI_{modified} = 0.191) และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (PNI_{modified} = 0.171) ตามลำดับ มาดำเนินการยกย่องรูปแบบ และการตรวจสอบร่างรูปแบบด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1.1 การยกย่องรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยกำหนดส่วนประกอบของรูปแบบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินการรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบ

1.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2557) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1.2.1 เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

1.2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนำร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษา ถ่วงน้ำหนักและพิจารณาให้ความเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบตามความเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัด

2.การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด
ดังรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประเมิน 4 ด้าน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินการรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2557) จำนวน 21 คน:ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญไว้ ดังนี้

2.1.1 เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2.1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 6 คน

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 10 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ คือ แบบประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 2 ระดับ คือ ถูกต้อง-ไม่ถูกต้อง เหมาะสม-ไม่เหมาะสม เป็นไปได้-เป็นไปไม่ได้ และ เป็นประโยชน์-ไม่เป็นประโยชน์ แบ่งการประเมินเป็น 4 ด้าน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินการรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบ

2.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ซึ่งได้ความคิดเกี่ยวกับการประเมินครั้งนี้ 4 ประเด็น ได้แก่ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ความเป็นประโยชน์ พร้อมกับกำหนดนิยามในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3.2 สร้างแบบประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ใน 4 ด้าน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการดำเนินการรูปแบบ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จของการใช้รูปแบบ โดยในแต่ละด้านประเมินใน 4 ประเด็น คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

2.3.3 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.3.4 หลังจากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถาม โดยกำหนดเกณฑ์ค่า IOC ไว้ที่มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 ได้ข้อคำถาม จำนวน 23 ข้อ

2.3.5 นำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเห็นชอบและนำไปใช้ประเมินต่อไป

2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบประเมินรูปแบบไปยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ได้รับการตอบแบบสอบถามจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

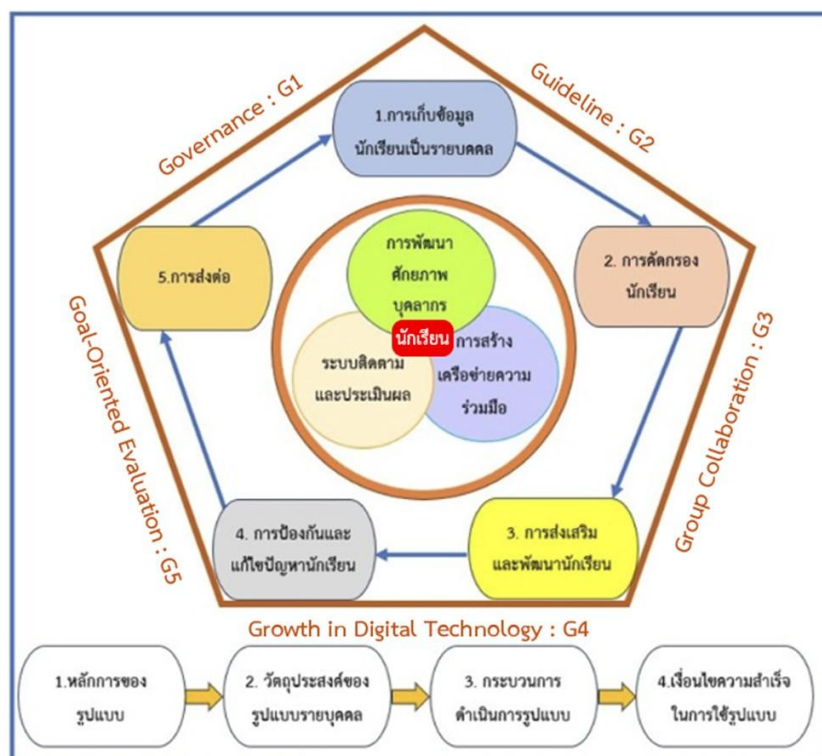
2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ และร้อยละ

2.5.2 การประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลทดสอบความแตกต่างของค่าความถี่ระหว่างจำนวนของผู้ตอบ ถูกต้อง-ไม่ถูกต้อง เหมาะสม-ไม่เหมาะสม เป็นไปได้-เป็นไปไม่ได้ และ เป็นประโยชน์-ไม่เป็นประโยชน์ ด้วยการทดสอบไคสแควร์

(Chi-Square Test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1, 2, 3, และ 4 หากพบว่าข้อความใดที่ค่าไคสแควร์มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่าหรือเท่ากับที่ระดับ .05 ($p\text{-value} \leq .05$) ในทางที่มีจำนวนผู้ตอบว่า "ถูกต้องเหมาะสม เป็นประโยชน์ และ เป็นไปได้ " มากกว่า "ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เป็นไปไม่ได้ และไม่เป็นประโยชน์ " ก็แสดงว่าข้อความนั้นของรูปแบบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และ มีความเป็นประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีรายละเอียดดังนี้
 1. หลักการของรูปแบบ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดคือการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ และใช้แนวคิด 5G Management เป็นกระบวนการดำเนินการรูปแบบ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)
 2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) เพื่อให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มีการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนวัตกรรมใหม่และเป็นผลงานที่เป็นเลิศที่ดี (Best Practice)
 3. กระบวนการดำเนินการรูปแบบ เป็นการนำเอาองค์ประกอบของรูปแบบ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ได้มาจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 คือ 1) ด้านการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย 5) ด้านการส่งต่อ 6) ด้านระบบติดตามและประเมินผล 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ ใช้ 5G Management ซึ่ง ประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล (Governance :G1) 2) แนวทางการดำเนินงาน (Guideline : G2) 3) การทำงานเป็นทีม (Group Collaboration :G3) 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Growth in Digital Technology :G4) และ 5) การประเมินผลตามเป้าหมาย (Goal-Oriented Evaluation :G5) มาเป็นกระบวนการดำเนินการรูปแบบ
 4. เงื่อนไขความสำเร็จในการใช้รูปแบบ การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีการนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จโดยใช้คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
- สามารถเขียนรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ยืนยันได้ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านความถูกต้อง ($\chi^2 = 205.51$) ความเหมาะสม ($\chi^2 = 205.15$) ความเป็นไปได้ ($\chi^2 = 217.16$) และความเป็นประโยชน์ ($\chi^2 = 214.15$) ต่อโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

อภิปรายผล

1. รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า หลักการของรูปแบบที่นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาเป็นองค์ประกอบหลัก และใช้ 5G Management ซึ่ง ประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล (Governance) 2) แนวทางการดำเนินงาน (Guideline) 3) การทำงานเป็นทีม (Group Collaboration) 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Growth in Digital Technology Application) และ 5) การประเมินผลตามเป้าหมาย (Goal-Oriented Evaluation) เป็นกระบวนการบริหารจัดการนั้น มีความเหมาะสมกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด

1.2 กระบวนการดำเนินการรูปแบบ

ผลการวิจัย รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ 6) ด้านระบบติดตามและประเมินผล 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยใช้ 5G Management ซึ่งประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล (Governance) 2)

แนวทางการดำเนินงาน (Guideline) 3) การทำงานเป็นทีม (Group Collaboration) 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Growth in Digital Technology Application) และ 5) การประเมินผลตามเป้าหมาย (Goal-Oriented Evaluation) มาเป็นกระบวนการดำเนินการรูปแบบ มีความเหมาะสมทั้งนี้เนื่องมาจากการบูรณาการ 5G Management เข้ากับองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการสร้างกลไกการบริหารจัดการที่มีความครอบคลุมและเป็นระบบ โดยมีรากฐานมาจากหลักการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่เน้นการกำกับดูแลที่โปร่งใส มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุน และมีระบบประเมินผลที่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2567) ที่เน้นการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีโครงสร้าง บทบาท และระบบที่ชัดเจน ยืดหยุ่น และตรวจสอบได้ รวมทั้งสอดคล้องกับ Costa และคณะ (2022) ที่ระบุว่า การเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยวัฒนธรรมองค์กร นโยบายที่ชัดเจน โครงสร้างพื้นฐาน และสมรรถนะของบุคลากร และสอดคล้องกับ Patton (2008) ที่เน้นความสำคัญของการประเมินผลแบบหลากหลายมิติ ทั้งกระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ และการบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การนำ 5G Management มาใช้ในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการสร้างกรอบการดำเนินงานที่มีความเป็นระบบ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถวัดผลความสำเร็จได้อย่างชัดเจน

1.2.1 การกำกับดูแล

การกำกับดูแลเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีทิศทางที่ชัดเจน มีการกำหนดนโยบาย โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมและสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้ตามหลักธรรมาภิบาล การนำการกำกับดูแลมาเป็นกระบวนการบริหารจัดการรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 พบว่า การกำกับดูแลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องมี 6 ยุทธศาสตร์หลัก โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการและสนับสนุนการจัดการศึกษา ที่เน้นโครงสร้าง บทบาท และระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่ชัดเจน ยืดหยุ่น และตรวจสอบได้ รวมถึงการพัฒนาและรวมศูนย์การบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับจิราพร จาโนะและคณะ (2568) ได้วิจัยเรื่อง บทเรียนที่ได้เรียนรู้ในการเปลี่ยนผ่าน การวิเคราะห์เชิงบรรณมิติของการบริหารจัดการศึกษาในการโอนโรงเรียนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การกำกับดูแลการศึกษาในระดับท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จต้อง การกำกับดูแลจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีทิศทางที่ชัดเจน มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม และสามารถตรวจสอบความคืบหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

1.2.2 แนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล ทำให้การดำเนินงานมีมาตรฐานและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Gagliardi และคณะ (2015) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารายการตรวจสอบสำหรับการวางแผนการนำแนวปฏิบัติไปใช้ การทบทวนและสังเคราะห์คำแนะนำด้านการพัฒนาและการนำแนวปฏิบัติไปใช้ พบว่าการนำแนวปฏิบัติไปใช้ให้ประสบความสำเร็จต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ การ

วางแผนการนำไปใช้ ซึ่งรวมถึงการระบุอุปสรรคและปัจจัยที่เอื้ออำนวย การเลือกกลยุทธ์การนำไปใช้ที่เหมาะสม และการกำหนดแผนการประเมินผล การพัฒนาเครื่องมือสนับสนุนการนำไปใช้ เช่น สรุปรายสำหรับผู้ใช้ แบบตรวจสอบ และแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน และกลไกการเผยแพร่และการนำไปใช้

1.2.3 การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีมเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างพลังร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยการทำงานร่วมกันอย่างมีเป้าหมายเดียวกัน มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนานักเรียน การนำการทำงานเป็นทีมมาเป็นกระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Coburn และ Penuel (2016) ได้วิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างการศึกษาและการปฏิบัติในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การมุ่งเน้นปัญหาที่มีความสำคัญต่อทั้งนักวิจัยและผู้ปฏิบัติงาน ความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกันในระยะยาว การใช้กระบวนการที่เป็นระบบในการสร้างความรู้ร่วมกัน และการสร้างสมรรถนะทั้งในด้านการวิจัยและการปฏิบัติงาน ซึ่งความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จต้องมีเป้าหมายร่วม ค่านิยมร่วม และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมถึงต้องมีการสนับสนุนจากผู้นำน้องและการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Vangrieken และคณะ (2017) ได้วิจัยเรื่อง ชุมชนครูเป็นบริบทสำหรับการพัฒนาวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือของครูมี 3 มิติที่สำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือในการพัฒนาการสอน ความร่วมมือในการพัฒนาการทำงานเป็นทีม และความร่วมมือในการพัฒนาองค์กรโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างนี้ ได้แก่ ประสิทธิภาพการสอน ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และตำแหน่งในโครงสร้างองค์กร ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับ วชิราภรณ์ พวงจินดาและชุบม พาทัก (2565) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาท่ามกลางโควิด-19 ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การปฏิรูปการศึกษาที่ประสบความสำเร็จต้องมีความร่วมมือ 4 ประการ ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการกำกับดูแลในระดับท้องถิ่นเพื่อนำกฎหมายไปปฏิบัติ แคมเปญสร้างความตระหนักรู้และการฝึกอบรมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นักเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้การสอนในประเทศไทย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในมหาวิทยาลัยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการทำงานเป็นทีมจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างพลังร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามความก้าวหน้า การสื่อสารกับผู้ปกครอง และการประเมินผล ทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว แม่นยำ และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา การนำเทคโนโลยีมาเป็นกระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Costa และคณะ (2022) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการศึกษาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลที่ประสบความสำเร็จต้องเพิ่มระดับศักยภาพดิจิทัลของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี นโยบายที่ชัดเจน โครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอ และสมรรถนะดิจิทัลของนักเรียนและเจ้าหน้าที่ เพื่อสนับสนุนการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับธีรพงษ์สุขใส (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำ

ดิจิทัลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่เน้นการสร้างวิสัยทัศน์และทิศทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียน วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัลที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานวิชาชีพโดยการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากร การปรับปรุงระบบอย่างเป็นระบบด้วยการบูรณาการเทคโนโลยีในกระบวนการบริหารจัดการ และพลเมืองดิจิทัลที่เน้นการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ ซึ่งรูปแบบนี้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 และช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารโรงเรียนในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับจักรกฤษณ์ ปกรณ์ (2564) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนควรประกอบด้วยสมรรถนะหลัก 5 ด้าน ได้แก่ การเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การพัฒนาความเป็นมืออาชีพของบุคลากร การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ และการส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัล โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลสูงจะสามารถนำโรงเรียนพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.5 การประเมินผลตามเป้าหมาย

การประเมินผลตามเป้าหมายเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ผลลัพธ์ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานมีความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และสามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ การนำการประเมินผลตามเป้าหมายมาเป็นกระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ Tyler (1949) ได้วิจัยเรื่อง หลักการพื้นฐานของหลักสูตรและการสอน ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลตามเป้าหมายประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโปรแกรม การจัดลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ การตัดสินใจความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ การจัดระบบข้อมูลป้อนกลับจากคณาจารย์/นักเรียน และการให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารโปรแกรม โดยเน้นการวัดผลลัพธ์ที่ตั้งใจไว้และการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งมีการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในกระบวนการประเมิน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ Patton (2008) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินผลที่มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลมีรูปแบบหลัก 4 ประเภท ได้แก่ การประเมินกระบวนการซึ่งเน้นการประเมินว่าโปรแกรมถูกนำไปปฏิบัติตามแผนหรือไม่ การประเมินผลลัพธ์ซึ่งวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงของผู้เข้าร่วม การประเมินผลกระทบซึ่งพิจารณาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างโปรแกรมและผลกระทบ และการประเมินเป้าหมายซึ่งวัดระดับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เฉพาะ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้จัดทำคู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2567 พบว่า การประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและวัดผลได้ เกณฑ์การประเมินที่ครอบคลุมทุกมิติของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งด้านการเก็บข้อมูล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และการติดตามประเมินผล กระบวนการประเมินที่มีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจผลการประเมิน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การประเมินผลตามเป้าหมายจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.การประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ใน 4 ด้าน คือ ด้านหลักการของรูปแบบ

ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ และด้านกระบวนการบริหารจัดการรูปแบบ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป็นรูปแบบที่ถูกสร้างมาอย่างเป็นระบบตามหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบ 5G Management จึงทำให้รูปแบบนี้ได้รับการประเมินว่ามีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เช่น ภูษณิศา คารวพงศ์ (2567) วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย 6 ตัวแปร แบ่งเป็นปัจจัยภายนอก 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 3) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยภายใน 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) บทบาทของผู้บริหาร 2) สมรรถนะของครู และ 3) บรรยากาศการทำงาน/วัฒนธรรมในองค์กร และยิ่งสอดคล้องกับ ศรีณย์ เปรมสุข (2566) วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดจากปัจจัยภายในคือพฤติกรรมเชิงลบของนักเรียน และปัจจัยภายนอกคือสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ทิศทางของรูปแบบ ระบบและกลไกของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ ผลลัพธ์ของรูปแบบ และเงื่อนไขของการนำรูปแบบไปใช้ โดยใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ร่วมกับกระบวนการ 5 ขั้นตอนของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารให้ความสำคัญ การสร้างขวัญกำลังใจ การมีระบบโครงสร้างที่ชัดเจน และการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม ทั้งนี้ กระบวนการของรูปแบบประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผนกลยุทธ์ที่มีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ แผนงาน โครงการและกิจกรรมของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างชัดเจน ขั้นการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และมีการกำกับติดตามทบทวนผลการดำเนินงานระหว่างทาง และขั้นการควบคุมและประเมินกลยุทธ์โดยมีการสะท้อนผลและถอดบทเรียนผลการดำเนินงานที่ผ่าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พชรกมล คำไวย (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครอบคลุม 4 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การปฏิบัติงานของครู 3) การจัดงบประมาณและทรัพยากร และ 4) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาบริบทการพัฒนา 2) การวางแผนในการจัดกิจกรรม 3) การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ 4) การนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ 5) การปรับปรุงและพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและต่อเนื่อง และ 6) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผ่านช่องทางเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ และ องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเรียนรู้ นักเรียนรู้คุณค่าทางการศึกษา มีความมุ่งมั่นสามารถบริหารจัดการตนเอง กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ มีวินัยและความรับผิดชอบ รวมทั้งมีทักษะการใช้สื่อดิจิทัล 2) ด้านการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น นักเรียนมีภาวะผู้นำ มีความเสียสละ มีทัศนคติที่ดี มีมารยาทและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) ด้านอารมณ์ส่วนบุคคล นักเรียนมองโลกในแง่ดี ยอมรับตนเอง แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสม ควบคุมอารมณ์ได้ สามารถจัดการกับปัญหา และรู้จักตนเอง และ 4) ด้านสุขภาพร่างกาย นักเรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ มีน้ำหนักส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน และมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ใช้ 5G Management ไปประยุกต์ใช้ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน พัฒนาศักยภาพบุคลากร ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากร จัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุน และจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

1.3 ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เปิดโอกาสให้ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และร่วมกันพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยเรื่อง ดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองรับการทำงานตามรูปแบบ 5G Management ครอบคลุมการเก็บข้อมูล การคัดกรอง การติดตาม การประเมินผล และการเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการฝึกอบรมบุคลากรในการใช้รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

องค์ความรู้ใหม่

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาย 5) ด้านการส่งต่อ 6) ด้านระบบติดตามและประเมินผล 7) ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และ 8) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ ใช้ 5G Management มาเป็นกระบวนการดำเนินการของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล (Governance) 2) แนวทางการดำเนินงาน (Guideline) 3) การทำงานเป็นทีม (Group Collaboration) 4) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Growth in Digital Technology Application) และ 5) การประเมินผลตามเป้าหมาย (Goal-Oriented Evaluation) นับว่าเป็นองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2567). รายงานสถานการณ์เด็กนอกระบบการศึกษาในประเทศไทย. <https://www.eef.or.th>
- จักรกฤษณ์ ปกรณ์. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(1), 1-15.
- จิราพร จาโนะ, วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และสมพงษ์ ปันหุ่. (2568). บทเรียนที่ได้เรียนรู้ในการเปลี่ยนผ่าน การวิเคราะห์เชิงบรรณมิติของการบริหารจัดการศึกษาในการโอนโรงเรียนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระหว่างการกระจายอำนาจ. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 14(2), 89-104.

- ณภัสกร มณีพุทธรสกุล, วสันต์ชัย กากแก้ว และธัญเทพ สิทธิเสื่อ. (2566). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการครูศาสตร์อุตสาหกรรม*, 10(2), 45-58.
- ณัฐกานต์ ญาติ และวรชัย วิญญูปรโคตร. (2565). แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 16(2), 78-92.
- แดนไพร สีมาคม. (2564). กลยุทธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรพงษ์สุขใส. (2564). รูปแบบภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 23(3), 45-59.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4). สุวีริยาสาส์น.
- พชรภมร คำไวย. (2567). รูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาเขตภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภูษิตา คารพวงศ์. (2567). รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต ไม้ไผ่ตีพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วชิราภรณ์ พวงจินดา และชุบัม พาทัก. (2565). การปฏิรูปการศึกษาท่ามกลางโควิด-19 ในประเทศไทย. *วารสารนโยบายการศึกษา*, 18(3), 112-128.
- วราภรณ์ ทองศิริ, พระมหาสกล มหาวิโร และฉัตรชัย ศิริกุลพันธ์. (2566). ปัญหาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 14(1), 112-125.
- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). คู่มือการคัดเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2567. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). คู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. <https://www.obec.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พรึกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). นโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษาไทย พ.ศ. 2568-2569. พรึกหวานกราฟฟิค. <https://www.onec.go.th>
- Browning, M. H., & Adrian, M. (2022). *Building a community of care: Creating systems to support student mental health in a charter school*. *Journal of School Mental Health*, 14(2), 234-251. <https://doi.org/10.1007/s12310-021-09482-3>
- Coburn, C. E., & Penuel, W. R. (2016). *Research-practice partnerships in education: Outcomes, dynamics, and open questions*. *Educational Researcher*, 45(1), 48-54. <https://doi.org/10.3102/0013189X16631750>

- Costa, P., Castaño-Muñoz, J., & Kampilis, P. (2022). *The impact of digital technologies on education and factors influencing schools' digital capacity and transformation*. European Journal of Education, 57(2), 209-225. <https://doi.org/10.1111/ejed.12490>
- Eisenberg, D., Krausen, K., & Caparas, A. (2024). *Building sustainable systems of care for student mental health in California schools*. School Mental Health, 16(1), 89-104. <https://doi.org/10.1007/s12310-023-09612-8>
- Gagliardi, A. R., Brouwers, M. C., Palda, V. A., Lemieux-Charles, L., & Grimshaw, J. M. (2015). *Developing a checklist for guideline implementation planning: Review and synthesis of guideline development and implementation advice*. Implementation Science, 10(1), 1-13. <https://doi.org/10.1186/1748-5908-10-19>
- Gunderson, K. (2023). *Using restorative circles in schools to address student truancy*. Journal of School Counseling, 21(4), 1-28.
- Moore, S. A., Scott, K., Thomas, R., Bardach, S. H., Browne, D. T., Patte, K. A., Ferro, M. A., & Sample, P. L. (2024). *A framework for conceptualizing and organizing child and youth mental health services and supports*. Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 51(1), 156-172. <https://doi.org/10.1007/s10488-023-01312-9>
- Patton, M. Q. (2008). *Utilization-focused evaluation* (4th ed.). Sage Publications.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.
- Vangrieken, K., Dochy, F., Raes, E., & Kyndt, E. (2017). *Teacher communities as a context for professional development: A systematic review*. Teaching and Teacher Education, 61, 47-59. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2016.10.001>